

N:o 2.

Af herr Bergström, om ersättning af statsmedel åt egare till skattefrälsehemman, hvars ränta icke blifvit af statsverket inlöst.

Genom nådiga förordningen den 11 september 1885 stadgades, bland annat, i 1 §, att de räntor å skattefrälsehemman, hvilka genom köp, byte eller gåfva kommit från kronan i enskild persons eller verks, menighets eller inrättnings ego och icke blifvit med jordeganderätten förenade, måtte i mån som vederbörande egare derom framstälde anbud för statsverkets räkning inlösas, och i 7 §, att vederbörande egare, som ville begagna sig af inlösen, borde inom ett år från författningens dag derom göra anmälan hos kammarkollegium eller Konungens befallningshafvande. Flertalet af egare till skattefrälsehemman torde, med afseende å de för dem synnerligen fördelagtiga grunder, som i återopade författning bestämts för beräkning af räntornas inlösningsvärde, hafva begagnat sig af erbjudet tillfälle att öfverlåta ränteganderätten till Kongl. Maj:t och kronan och såmedelst gjort hvad på dem ankommit för att förvandla skattefrälsehemman till kronoskattehemman och bereda egare af de förra likställighet i förmåner och skyldigheter med egare af de senare; men ännu finnes ett, kanske icke så obetydligt, antal skattefrälsehemman, hvilkas räntor icke blifvit kronan till inlösen hembjudna och hvilkas jordegare alltså måste till räntegarne fortfarande utgöra räntorna efter hittills gällande grunder, under det jordegarne till de för detta skattefrälsehemman, hvilka genom statsverkets inlösen af räntorna återvunnit sin forna natur af kronoskattehemman, få till kronan erlægga räntorna efter de beräkningsgrunder, hvilka numera gälla för utgörande af grundränta af de kronoskattehemman, som icke någonsin mistat denna sin natur. Sådant är egnadt att alstra och underhålla missnöje, hvilket icke lär kunna anses oberättigadt; och statsverket torde böra göra hvad det lagligen kan för att egarne till ännu kvarvarande skattefrälsehemman må njuta lika rätt med

egarne till för detta skattefrälsehemman, som återfått naturen af kronoskattehemman.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att statsverket skall från och med nästkommande år 1888 och framgent hålla jordegare till skattefrälsehemman, hvars enligt förordningen den 11 september 1885 inlösbara ränta icke blifvit af statsverket från vederbörande ränteegare inlöst, skadeslös på det sätt, att statsverket för hvarje år till jordegare utbetalar skilnaden mellan det belopp i penningar, hvarmed han lagligen måste till vederbörande ränteegare utgöra skattefrälseräntan, och det belopp, hvarmed han, om inlösen af räntan skett, skulle hafva fått erlägga den till Kongl. Maj:t och kronan.

Stockholm den 7 maj 1887.

Axel Bergström.